

Asia Tekijänoikeus internetsivuston sisältöön ja sisällön käyttö parodiassa

Hakija Kihlakunnansyyttäjä A

Annettu 26.4.2010

Tiivistelmä *Internetsivuston sisältö oli osittain TekijäL 1 §:ssä tarkoitettu itsenäinen ja omaperäinen teos. Kyseisen TekijäL 1 §:n nojalla suojatun sisällön käyttäminen parodiatarkoituksessa ei ollut sallittua TekijäL 4 §:n 2 momentin nojalla. Käyttö merkitsi TekijäL 2 §:n mukaisten taloudellisten oikeuksien ja TekijäL 3 §:n moraalisten oikeuksien loukkausta.*

LAUSUNTOPYYNTÖ

Kihlakunnansyyttäjä A (jäljempänä hakija) on pyytänyt tekijänoikeusneuvoston lausuntoa Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustoon liittyvistä tekijänoikeuskysymyksistä. Lausuntopyyntö liittyy Helsingin hovioikeudessa vireillä olevaan rikosasiaan.

Lausuntopyynnön mukaan Helsingin käräjäoikeudessa on käsitelty rikosasiaa X, jossa syyte on koskenut tekijänoikeusrikosta tekoajalla 14.9.2007–14.9.2009. Syytteen teonkuvaus on ollut seuraavanlainen:

"B on tietoverkossa tai tietojärjestelmän avulla loukannut Pelastakaa Lapset ry:n tekijänoikeutta julkaisemalla yleisön nähtäväksi internet-tietoverkkoon oman internetsivuston, jonka hän on nimennyt Pelastakaa Pedofiilit -nimiseksi. Pelastakaa Pedofiilit -internetsivusto loukkaa tekijänoikeuden omistajan Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston ja sivujen tekijän C:n taloudellisia ja moraalisia oikeuksia saattamalla teoksen yleisön saataviin ilman asianomistajan lupaa sekä halventamalla teoksien taiteellista arvoa sekä halventamalla Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston sisällön tarkoitusta liittämällä sivuston alkuperäiselle sivustolle vastakkaisia arvopäämääriä sisältävään Pelastakaa Pedofiilit -sivustoon. Pelastakaa Lapset ry on ilmoittanut edustavansa sivuston ja logon alkuperäisiä tekijöitä.

B on liittänyt Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustolla olevaan tunnusmerkkiin sekoitettavissa olevan logon, edelleen julkaisemalla edellä tarkoitettua Pelastakaa Pedofiilit -internetsivustonsa muistuttamaan ulkoasultaan, teksteiltään ja valikoiltaan Pelastakaa Lapset ry:n sivustoa sekä lainaamalla Pelastakaa Pedofiilit -sivustolleen ilman lähdeviittauksia

katkelmia Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustolla julkaistuista teksteistä. B:n julkaisema Pelastakaa Pedofiilit internetsivusto noudattaa väreiltään ja niiden käytön logiikalta pääosin Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustojen värejä ja niiden käytön logiikkaa.

B:n menettely on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa Pelastakaa Lapset ry:lle ja C:lle."

Helsingin käräjäoikeus on antanut 30.9.2009 asiassa tuomion, jonka mukaan B on syyllistynyt toiminnallaan tekijänoikeusrikokseen, minkä johdosta käräjäoikeus tuomitsi hänet 40 päiväsakkoon. B on valittanut asiasta Helsingin hovioikeuteen.

Vaikka Helsingin käräjäoikeus on katsonut B:n loukanneen asianomistajien tekijänoikeutta, hakija katsoo, että asiassa olisi hyvä ennen hovioikeuskäsittelyä saada tekijänoikeusneuvoston lausunto, sillä vastaavista tapauksista ei ole juurikaan oikeuskäytäntöä saatavilla.

Tekijänoikeusneuvostolle esitetyt kysymykset

Hakija on pyytänyt tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa seuraaviin kysymyksiin:

1. Onko C:n Pelastakaa Lapset ry:lle luoman sivuston (esitutkintapöytäkirjan s. 74–79) katsottava ylittäneen tekijänoikeuslain 1 § mukaisen teoskynnyksen?
2. Mikäli teoskynnys on ylittynyt, onko B:n katsottava loukanneen sivustollaan Pelastakaa Pedofiilit (esitutkintapöytäkirjan s. 80–84)
 - a) C:n tekijänoikeuslain 1 luvun 3 § mukaisia moraalisia oikeuksia? Erityisesti hakija pyytää tekijänoikeusneuvostoa arvioimaan sitä, olisiko B:n sivustossa kyse parodiasta, johon hän on puolustukseksi vedonnut.
 - b) C:n Pelastakaa Lapset ry:lle siirtämiä 1 luvun 2 § mukaisia käyttö/taloudellisia oikeuksia julkaisemalla Pelastakaa Pedofiilit -internetsivuston muistuttamaan logoltaan, ulkoasultaan, teksteiltään, valikoiltaan, väreiltään ja käytön logiikaltaan Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustoa?

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeuslain 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova. Tekijänoikeusneuvosto ei anna lausuntoja muiden lakien soveltamisesta.

Tekijänoikeudesta

Tekijänoikeuslain (TekijäL, 404/1961) 1 §:n mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Säännös sisältää esimerkkiluettelon suojattavista teostyypeistä. Tekijänoikeussuojaa saavat esimerkiksi kaunokirjalliset ja selittävät kirjalliset teokset sekä kuvataiteen teokset.

Tekijänoikeudessa teoksella tarkoitetaan luonnollisen henkilön henkisen luomistyön tulosta. Teokselta edellytetään, että sitä voidaan pitää tekijänsä itsenäisen luovan työn omaperäisenä tuloksena. Tällöin se niin sanotusti ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia. Ratkaisu teoskynnyksen ylittymisestä tehdään tapauskohtaisella harkinnalla. Tavanomaisena arviointikriteerinä on pidetty sitä, voisiko kukaan muu samaan työhön ryhtyessään päätyä samanlaiseen lopputulokseen.

Tekijän taloudellisista oikeuksista säädetään TekijäL 2 §:ssä. TekijäL 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, TekijäL 2 luvussa säädetyn rajoituksen, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.

TekijäL 2 §:n 2 momentin mukaan kappaleen valmistamisena pidetään sen valmistamista kokonaan tai osittain, suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi sekä millä keinolla ja missä muodossa tahansa. Kappaleen valmistamisena pidetään myös teoksen siirtämistä laitteeseen, jolla se voidaan toisintaa.

TekijäL 2 §:n 3 momentin 1 kohdan nojalla tekijällä on yksinomainen oikeus määrätä teoksen välittämisestä yleisölle esimerkiksi internetissä.

Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään TekijäL 3 §:ssä. TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin.

TekijäL 3 §:n 2 momentin mukaan teosta älköön muutettako tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tahi omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla älköönkään sitä myöskään saatettako yleisön saataviin tekijää sanotuin tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

TekijäL 3 §:n mukaisten moraalisten oikeuksien mahdollista loukkausta arvioidaan objektiivisen mittapuun mukaan ottaen huomioon teoksen luonne, teoksesta ilmenevä ideologia ja tarkoitusperät sekä teoksen tavanmukainen käyttötapa ja -yhteys. Myös tekijän subjektiiviselle näkemykselle on annettava merkitystä. (Harenko, Kristiina – Niiranen, Valtteri – Tarkela, Pekka: Tekijänoikeus – kommentaari ja käsikirja, Helsinki 2006, s. 52)

Parodiasta

TekijäL:ssa ei ole nimenomaisesti säädetty parodiasta. Parodia imitoi alkuperäistä työtä ja tekee siitä tyypillisesti ivamukaelman. Parodian tarkoituksena on tehdä joko alkuperäinen teos, sen tekijä tai teoksen aihe naurun, pilkan tai arvostelun kohteeksi. TekijäL 3 §:n 2 momentin säännöksen ei ole katsottu olevan esteenä parodian valmistamiselle. (Hietanen, Herkko: Pelleily sallittu? - Parodia tekijänoikeuden rajoituksena, Defensor Legis 1/2009, s. 149 ja Haarmann, Pirkko-Liisa: Tekijänoikeus ja lähioikeudet, Helsinki 2005, s. 144–145)

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun direktiivin 2001/29/EY 5 artiklan 3 kohdan k alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksen tekijän yksinoikeuteen suojatun teoksen käyttämisestä karikatyyrissä, parodiassa tai pastississa. Hallituksen esityksestä (HE 28/2004, s. 37) ilmenee, että tällaista poikkeusta ei sisälly TekijäL:iin.

Parodioita on sen sijaan totuttu käsittelemään TekijäL 4 §:n 2 momentin tarkoittamina itsenäisinä teoksina eli niin sanottuina vapaina muunnelmina. TekijäL 4 §:n 2 momentin mukaan jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäiseen teokseen. Yleensä on katsottu, että sallittu parodia hyödyntää alkuperäistä teosta täysin toisessa tarkoituksessa ja voi sen vuoksi olla itsenäinen teos. Kaikissa tapauksissa parodiakin saa suojaa itsenäisenä teoksena vain teossuojan yleisten edellytysten täytyessä. (Sorvari, Katariina: Tekijänoikeuden loukkaus, Helsinki 2007, s. 179 ja Haarmann, Pirkko-Liisa: Tekijänoikeus ja lähioikeudet, Helsinki 2005, s. 67)

Sitaatioikeudesta

TekijäL 22 §:n mukaan julkistetusta teoksesta on lupa hyvän tavan mukaisesti ottaa lainauksia tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa. TekijäL 8 §:n 1 momentin mukaan teos katsotaan julkistetuksi, kun se luvallisesti on saatettu yleisön saataviin.

Sallitun lainauksen laajuutta määriteltäessä on otettava huomioon sekä lainauksen tarkoitus että lainatun osan ja koko teoksen laajuuden välinen suhde (KM 1953:5, s. 56). Sitaatin on täytettävä niin kutsuttu vetoomusfunktio. Sitaatin käyttämisellä on siten oltava jokin perusteltu syy sen kirjoituksen tai muun kokonaisuuden kannalta, johon sitaatti on liitetty. Pelkkä sitaatin käyttö sellaisenaan ei ole mahdollista. TekijäL 22

§:ssä tarkoitettu hyvän tavan mukaisuus ja tarkoituksen edellyttämä laajuus ratkaistaan viime kädessä tapauskohtaisesti.

Siteerattaessa tekijän nimi ja lähde on mainittava siinä laajuudessa ja sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Teosta ei saa tekijän suostumuksetta muuttaa enempää kuin sallittu käyttäminen edellyttää. (TekijäL 11 § 2 momentti).

Oikeuskäytäntöä

Korkein oikeus on todennut tapauksessa KKO 1971 II 44 (Lapualaisoppera), että teosta oli pidettävänä uutena ja itsenäisenä teoksena, joka kaunokirjallisuuteen luettavana näytelmänä kuului toiseen kirjallisuuden lajiin kuin alkuperäisteos. Teoksen tarkoituksena oli saattaa alkuperäisteoksesta ilmenevä aatteellinen ja yhteiskunnallinen näkemys arvostelun kohteeksi. Huomioon ottaen myös sanottujen teosten kirjallisen lajin erilaisuus, vastaajan ei katsottu ottaneen lainauksia laajemmalla kuin mainittu tarkoitus oli edellyttänyt.

Ruotsin Högsta domstolen on katsonut 23.12.2005 päivätyssä ratkaisussaan T 4739-04, että teoksen muuntelua parodiatarkoituksessa on perinteisesti pidetty sallittuna, ja tällöin voidaan myös varsin laajasti käyttää alkuperäisteosta sanasta sanaan. Högsta domstolenin enemmistö piti parodiaa itsenäisenä teoksena, eikä kirjailijan alkuperäisteosta esitetty kirjailijan kannalta loukkaavassa muodossa siten, että hänen kirjallista arvoaan tai omalaatuisuuttaan olisi loukattu. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että kyseinen Ruotsin Högsta domstolenin ratkaisu on relevantti myös Suomen oikeuden kannalta, sillä kyseinen säännös on asiallisesti samansisältöinen Ruotsissa ja Suomessa. (ks. myös Bruun, Niklas: Mikko Mallikas huumekauppiaana, IPRinfo 1/2006)

Tekijänoikeusneuvoston lausuntokäytäntöä

Tekijänoikeusneuvosto on antanut lukuisia lausuntoja kirjallisen teoksen tekijänoikeussuojasta. Esimerkiksi lausunnoissa TN 2009:16 (tekijänoikeus artikkeliin), TN 2009:1 (tekijänoikeus perehdytysmateriaaliin), TN 2007:2 (tekijänoikeus käsikirjoitukseen ja kirjaan), TN 2006:1 (tekijänoikeus hankintaohjelma-asiakirjaan), TN 2004:15 (tekijänoikeus koulutusaineistoon) ja TN 2001:11 (tekijänoikeus yrityksen sukupolvenvaihdosmallin kuvaukseen) sekä niissä mainituissa lausunnoissa on käsitelty kirjallisen teoksen tekijänoikeussuojan edellytyksiä.

Tekijänoikeusneuvosto on lausunut tekijänoikeudesta internetsivuston sisältöön muun muassa lausunnossaan TN 2006:13. Tekijänoikeusneuvosto katsoi, että se kokonaisuus, joka sisältyi internetmateriaaliin, muodosti itsenäisen ja omaperäisen kirjallisen kokonaisuuden. Myös esimerkiksi lausunnoissa TN 2007:19, TN 2005:4 ja TN 2003:2 on käsitelty internetsivustoihin liittyviä tekijänoikeuskysymyksiä. Tekijänoikeusneuvosto on lisäksi lausunut tekijänoikeudesta webgrafiikkaan lausunnossaan TN 2004:10. Kyseisessä lausunnossa tekijänoikeusneuvosto katsoi, että

grafiikka ei kokonaisuutena yltänyt teostasoon eikä sitä voitu pitää TekijäL 1 §:n nojalla suojattuna kuvataiteen tai muunakaan teoksena.

Tekijänoikeusneuvosto on lausunut logojen tekijänoikeussuojasta lausunnoissaan TN 2009:2, TN 2007:18, TN 2006:18, TN 2001:12 ja TN 2000:1. Yleisluonnehdintana lausunnoista voidaan todeta, että logon ei yleensä ole katsottu yltävän teostasoon. Viime kädessä kyse on kuitenkin tapauskohtaisesti arvioinnista.

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt TekijäL 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua vapaata muunnelmaa esimerkiksi lausunnoissaan TN 2005:16, TN 2004:1, TN 2002:18, ja TN 2002:13 sekä niissä viitatuissa lausunnoissa.

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt sitaattia internetympäristössä esimerkiksi lausunnoissaan TN 2008:1, TN 2007:12, TN 2007:6, TN 2006:13, TN 2002:16, TN 1997:9 ja TN 1996:13.

Vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

- 1. Onko C:n Pelastakaa Lapset ry:lle luoman sivuston (esitutkintapöytäkirjan s. 74–79) katsottava ylittäneen tekijänoikeuslain 1 § mukaisen teoskynnyksen?*

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että ollakseen tekijänoikeudella suojattu, lausuntopyynnössä tarkoitetun aineiston on ylitettävä teoskynnys eli yllettävä teostasoon. Aineiston on oltava henkisen luomistyön itsenäinen ja omaperäinen tulos. Teoskynnyksen katsotaan yleensä ylittyvän, jos voidaan olettaa, ettei kukaan muu vastaavaan työhön ryhtyessään olisi päätenyt samanlaiseen lopputulokseen.

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustoa sellaisena kuin se on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivuilla 74–79. Sivusto koostuu informatiivisesta ja asiaa selittävästä tekstistä. Lisäksi sivustolla esitetään Pelastakaa Lapset ry:n logo, Nettivihje-palvelun tunnus sekä kaavio Nettivihje-palvelun toiminnasta.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston sisältämä Pelastakaa Lapset ry:n logo koostuu tyylitelystä lapsen hahmosta, jota ympäröi punainen ympyräkuvio. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston sisältämä logo on visuaaliselta ilmenemismuodoltaan tekijänsä henkisen luomistyön tulos, jossa on tavoitettu yhdistyksen aatteellinen perusta itsenäisellä ja omaperäisellä tavalla. Tekijänoikeusneuvoston näkemyksen mukaan kukaan muu vastaavaan työhön ryhtyessään ei olisi päätenyt samaan lopputulokseen. Logoa voidaan siten pitää teoksena TekijäL 1 §:n tarkoittamalla tavalla.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että myös Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston teksti sellaisena kuin se on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 on ilmaistu niin itsenäisellä ja omaperäisellä tavalla, että tekstiä

voidaan otsikoineen pitää TekijäL 1 §:n nojalla suojattuna kirjallisena teoksena. Vaikka teksti on informatiivista ja Pelastakaa Lapset ry:n palvelua selittävää, tekijänoikeusneuvoston näkemyksen mukaan kukaan muu ei vastaavaan työhön ryhtyessään olisi päätenyt samanlaiseen tekstiin.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston tekstiosuudet esitutkintapöytäkirjan sivuilla 75–79 kuvaavat lähinnä tavanomaisen ilmoituslomakkeen täyttämistä sekä relevanttia lainsäädäntöä. Tekijänoikeusneuvoston käsityksen mukaan sivuston visuaalinen ilme sellaisena kuin se on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivuilla 74–79 ei ole omaperäinen muihin internetsivustoihin verrattuna. Lisäksi Nettivihje-palvelun tunnus sekä kaavio Nettivihje-palvelun toiminnasta ovat tavanomaisia eivätkä ilmennä tekijän henkisen luomistyön itsenäistä ja omaperäistä tulosta. Joku muu vastaavaan työhön ryhtyessään olisi voinut päätyä samanlaiseen visuaaliseen ilmeeseen, tunnukseen ja kaavioon.

Yllä olevan perusteella tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Pelastakaa Lapset ry:n internetsivuston tekstiosuus sellaisena kuin ne on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivuilla 75–79, sivuston visuaalinen ilme sellaisena kuin se on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivuilla 74–79, Nettivihje-palvelun tunnus sekä kaavio Nettivihje-palvelun toiminnasta eivät yllä teostasoon erikseen tai yhdessä tarkasteltuna. Niitä ei siten voida pitää TekijäL 1 §:n nojalla suojattuina teoksina, jolloin niitä voidaan käyttää muissa tuotteissa ilman TekijäL:sta johtuvia rajoituksia.

2. *Mikäli teoskynnys on ylittynyt, onko B:n katsottava loukanneen sivustollaan Pelastakaa Pedofiilit (esitutkintapöytäkirjan s. 80–84)*
 - a) *C:n tekijänoikeuslain 1 luvun 3 § mukaisia moraalisia oikeuksia? Erityisesti hakija pyytää tekijänoikeusneuvostoa arvioimaan sitä, olisiko B:n sivustossa kyse parodiasta, johon hän on puolustukseen vedonnut.*
 - b) *C:n Pelastakaa Lapset ry:lle siirtämiä 1 luvun 2 § mukaisia käyttö/taloudellisia oikeuksia julkaisemalla Pelastakaa Pedofiilit -internetsivuston muistuttamaan logoltaan, ulkoasultaan, teksteiltään, valikoiltaan, väreiltään ja käytön logiikaltaan Pelastakaa Lapset ry:n internetsivustoa?*

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut Pelastakaa Pedofiilit -internetsivustoa sellaisena kuin se on esitetty lausuntopyynnön liitteenä olevan esitutkintapöytäkirjan sivuilla 80–84.

Pelastakaa Pedofiilit -sivustolla oleva logo muistuttaa jossain määrin Pelastakaa Lapset ry:n logoa, joka saa suojaa TekijäL 1 §:n nojalla. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Pelastakaa Pedofiilit -sivustolla oleva logo on kuitenkin saatu aikaan Pelastakaa Lapset ry:n logoa vapaasti muuttaen TekijäL 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Pelastakaa

Pedofiilit -logo saa siten suojaa uutena itsenäisenä ja omaperäisenä teoksena niin, että tekijänoikeus kyseiseen logoon ei riipu tekijänoikeudesta Pelastakaa Lapset ry:n logoon.

Pelastakaa Pedofiilit -sivustolla oleva teksti otsikoineen sellaisena kuin se on esitetty esitutkintapöytäkirjan sivulla 80 koostuu lähes sanasta sanaan esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 esitetyn Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiosuudesta, joka saa suojaa TekijäL 1 §:n nojalla.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että teoksen käyttäminen ilman suostumusta voi olla sallittua parodiatarkoituksessa TekijäL 4 §:n 2 momentin nojalla. Jos alkuperäisteosta on käytetty vapaasti muuttaen niin, että on saatu aikaan uusi ja itsenäinen teos, tekijänoikeus uuteen teokseen ei riipu tekijänoikeudesta alkuperäiseen teokseen. Alkuperäisteosta voidaan tällaisissa tapauksissa käyttää varsin laajasti sanasta sanaan uudessa teoksessa.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Pelastakaa Pedofiilit -sivuston tarkoituksena on ilmeisesti ollut saattaa alkuperäisteos eli Pelastakaa Lapset ry:n sivusto arvostelun kohteeksi ja kyseenalaistaa Pelastakaa Lapset ry:n edustama aate. Pelastakaa Pedofiilit imitoi Pelastakaa Lapset ry:n sivustoa ja on tehnyt siitä parodian eli ivamukaelman.

Jotta Pelastakaa Pedofiilit -sivusto voitaisiin katsoa sallituksi parodiaksi TekijäL 4 §:n 2 momentin nojalla, sivuston tulisi täyttää itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimukset niiltä osin kuin sivustolla on käytetty Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiä, joka on suojattu TekijäL 1 §:n nojalla.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että esitutkintapöytäkirjan sivulla 80 esitetty Pelastakaa Pedofiilit -sivuston teksti koostuu lähes yksinomaan TekijäL 1 §:n nojalla suojatusta tekstistä eikä lapset-sanana vaihto pedofiilit-sanaksi ilmennä riittävästi tekijänsä henkisen luomistyön itsenäistä ja omaperäistä tulosta. Näin ollen tekijänoikeusneuvosto katsoo, että esitutkintapöytäkirjan sivulla 80 esitetty Pelastakaa Pedofiilit -sivuston teksti ei ole sellainen itsenäinen ja omaperäinen teos, joka olisi saatu aikaan Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiä vapaasti muuttaen TekijäL 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Tekijänoikeusneuvosto on myös arvioinut, onko esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 esitettyä Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiä käytetty sitaatinomaisesti Pelastakaa Pedofiilit -sivustolla. Tältä osin tekijänoikeusneuvosto toteaa, että TekijäL 22 §:n mukaista sitaattia käytetään luovan työn apuvälineenä. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että

esitutkintapöytäkirjan sivulla 80 esitetty Pelastakaa Pedofiilit -sivuston teksti on laadittu yksinomaan esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 esitetyltä Pelastakaa Lapset ry:n sivustolta otettujen lainausten perusteella. TekijäL 1 §:n nojalla suojatun Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiosuuden käyttäminen ilman oikeudenhaltijan suostumusta ei siten perustu myöskään TekijäL 22 §:ään.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo yllä olevan perusteella, että esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 esitetyn Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstin käyttäminen Pelastakaa Pedofiilit -sivustolla muuttamattomana tai muutettuna ilman oikeudenhaltijan suostumusta merkitsee TekijäL 2 §:n mukaisten taloudellisten oikeuksien loukkausta.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo myös, että taloudellisten oikeuksien lisäksi esitutkintapöytäkirjan sivulla 80 esitetty Pelastakaa Pedofiilit -sivuston teksti loukkaa esitutkintapöytäkirjan sivulla 74 esitetyn Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstin tekijälle kuuluvia, TekijäL 3 §:ssä säädettyjä moraalisia oikeuksia. Kyseistä Pelastakaa Lapset ry:n sivuston tekstiä on muutettu tekijää loukkaavalla tavalla ja se on saatettu yleisön saataviin tekijää loukkaavassa yhteydessä.

Tekijänoikeuden loukkauksen rikosoikeudellisista seuraamuksista on säädetty TekijäL 56 a §:ssä ja rikoslain (39/1889) 49 luvun 1 §:ssä.

Puheenjohtaja

Marcus Norrgård

Sihteeri

Essi Pokela

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Marcus Norrgård (puheenjohtaja), Ismo Huhtanen, Tuula Hämäläinen, Teemu Kalliala, Mari Lampenius, Marianne Leskinen, Sari Nieminen, Kirsi-Maria Okkonen, Pekka Pulkkinen, Katariina Sorvari, Riikka Tähtivuori, Markku Uotila ja Martti Virtanen.